

V. International Caucasus-Central Asia Foreign Trade and Logistics Congress

September 19-10, 2019, İstanbul

<http://www.ulk.ist/>

Digital Transformation in Higher Education: An Evaluation in the Context of YÖK

Abstract

Cemal İyem

Assoc. Prof.

Aydın Adnan Menderes

Üniversitesi ciyem@adu.edu.tr

Emel İslamoğlu

Assoc. Prof.

Sakarya Üniversitesi

emelc@sakarya.edu.tr

Fatih Ulutaş

Aydın Adnan Menderes

Üniversitesi

ulutasfatih@gmail.com

In today's information age, the need for change and transformation manifests itself in education as well as in all other areas of life and many different applications are being tried in this field. The Higher Education Council (YÖK) has also taken into account the objectives of the Digital Transformation Office established within the Presidency and determined the appropriate business processes in order to prepare the technological infrastructure of the universities through digital transformation. This study examines the digital transformation process in higher education, examines the applications of YÖK in this regard and aims to make recommendations and recommendations about the process. In this study, information, document analysis and content analysis method, which is one of the qualitative data analysis methods, will be applied.

Keywords:

Digital Transformation, YOK, Higher Education

Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm: YÖK Bağlamında Bir Değerlendirme

Özet

Günümüz enformasyon çağında hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da değişim ve dönüşüm ihtiyacı kendini göstermekte ve bu konuda birçok farklı uygulama denenmektedir. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) da Cumhurbaşkanlığı bünyesinde kurulan Dijital Dönüşüm Ofisi'nin hedeflerini dikkate alarak, dijital dönüşüm ile üniversitelerin teknolojik alt yapısını hazırlama noktasında uygun iş süreçlerini belirleyerek bunları uygulamaya başlamıştır. Bu çalışma yükseköğretimde dijital

dönüşüm sürecini ele alarak, YÖK'ün bu konudaki uygulamalarını incelemekte ve süreç ile ilgili öneriler ve tavsiyelerde bulunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada yöntem olarak nitel veri analiz yöntemlerinden bilgi, belge inceleme ve içerik analizi yöntemi uygulanacaktır.

Anahtar Kelimeler:

Dijital Dönüşüm, YÖK, Yükseköğretim

1. Giriş

Günümüzde toplumlar ve sosyal kurumlar bilgi çağında ortaya çıkan hızlı değişimlerle yeniden şekillenmeye başlamışlardır. Zaman değişiyor ve değişen zamanla birlikte toplumsal istekler, bireysel ihtiyaçlar ve teknoloji de gelişiyor. Son yıllarda her alanda kendini hissettiren gelişen teknoloji, üniversitelerin de ilgi odağı olmasını sağlamış ve üniversitelerin geleceği tartışılan önemli noktalardan biri haline gelmiştir. Bütün bu gelişmeler üniversiteler gibi bilgiyi merkez almış kurumların da değişmesine sebep olmaktadır. Üniversiteler bilgi aktarımını mekan ve zaman sınırlarından kurtaracak yeni bilgi teknolojileri kullanmaya ve hatta bunlara yenilerini eklemeye çalışmaktadırlar. Yeni bilgi teknolojilerinin öğretimin dijitalleşmesi üzerine çok yoğun etkileri bulunmaktadır.

2. Dijital Dönüşüm

2.1. Kavramsal Çerçeve

Dijital dönüşüm, 4. Endüstri devrimi ile birlikte dijital zamana ayak uydurmak için yüksek teknolojiyi tüm süreçlerinde kullanmak olarak tanımlanabilir (Varol, 2017). Dijitalleşme sadece bireylerin, kurumların değil nesnelere, makinelerin de birbirleriyle bağlantılı olduğu yeni bir aşamaya geçiş süreci olarak tanımlanabilir (TUSIAD, 2017: 13). Bu yeni aşamayla dijital teknolojiler yalnızca üretimin değil; işlerin, iş yapısı, biçimlerinin ve insan kaynağının da dönüşmesine neden olmaktadır (Varol, 2017: 13). Dolayısıyla artık örgütler dijital dönüşüme uyumlu, yüksek teknolojiyi kullanabilen ve yöneten insan kaynağını istihdam etme çabası içerisinde. Bu durum şüphesiz emek arzı ve emek talebi arasındaki ilişkiyi de etkilemektedir. Emek talebi artarken, bu talebi karşılayabilecek arz yeterli düzeye ulaşmamaktadır. Dijital dönüşüm süreci ile birlikte modüler üretim hatlarına sahip akıllı fabrikalar ve yeni üretim teknikleri üreticilerin üretimlerini daha hızlı ve daha az maliyetle yapabilmesini sağlamaktadır (Ataoglu, 2017: 22). Toffler (2009) üçüncü dalgayı tarif ederken dünyanın, dijitalleşmenin sonucu olarak ciddi bir değişim içinde olduğunu ifade etmektedir. Üçüncü dalga işaret ettiği bilgi çağı, 1970'lerin başlarında kendini göstermeye başlamış (Duff, 2000) ve 1980'lerin başından itibaren kabul görmüştür (Karvalics, 2007). Günümüzde de internet teknolojilerinin yoğun kullanılmasıyla süreç tamamen herkes tarafından kabul görülmekte ve kullanılmaktadır. Bu çalışmada da yüksek teknolojiyi kullanabilecek emek arzının en önemli aktörü olan Yükseköğretim Kurumlarındaki dijital dönüşüm süreci ele alınmıştır.

3. Yükseköğretimde Dijital Dönüşümün Ana Etmenleri: YÖK Bağlamında Değerlendirme

Yükseköğretim kurumu dijital dönüşüm sürecini 4 başlıkta ele almıştır. Özellikle öğrenci, öğretim elemanı arasındaki iletişimin günümüz yüksek teknoloji gereklerine uygun hale getirilmesi bu

uygulamanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda Yükseköğretim kurumu dijital dönüşüm sürecini, toplumsal profil, öğrenci profili, öğretene rolü, öğretim yöntemleri kapsamında ele almıştır.

3.1. Toplumsal Profil

Günümüzde bireylerin aldıkları eğitimin kalitesi hayat standartlarını da belirleyen en önemli etmenlerden biridir. Günümüzde bireylerin hayat standartlarını arttırmak için ihtiyaçları olan eğitimi istedikleri yerde istedikleri zamanda ve istedikleri şekilde kaliteli ve karşılanabilir bir ücret ile sağlamak demokratik toplumların sorumluluğu kapsamındadır (Duderstadt,2001). Üniversiteler toplumsal profillerinden dolayı kampüs dışında bulunan öğrenenlerine ulaşmak için alternatif yollar aramaya başlamışlardır. Çünkü çoğu öğrencinin zaman ve mekan kısıtlamalarından dolayı kampüs ulaşımı ya hiç yoktur ya da yok denecek kadar azdır. Bu durumda üniversiteler gelişmekte olan bilgi teknolojilerinden kendi hitap ettikleri öğrenenlerine en uygun olanlarını seçerek kampüs sınırlarını aşma ve onlara ulaşma noktasında dijital dönüşümü kullanmalıdır.

3.2. Öğrenci Profili

Yükseköğretimde dijital dönüşümü neredeyse zorunlu hale getiren unsurların en önemlilerinden bir tanesi değişen öğrenci profilidir.

Yeni nesil neredeyse bütün zamanlarını bilgi çağının teknolojik aletleri olan bilgisayarlar, cep telefonları, laptoplarıyla geçirmektedirler. Bu durum şüphesiz üniversiteleri bu yeni nesilin ihtiyaçlarını cevap vermeye itmektedir. Ancak günümüzde hala birçok üniversitede fiziki ve altyapı imkanları yüksek teknoloji kullanımına elverişli değildir. Bu bağlamda üniversiteler değişen öğrenci profiline uygun bir şekilde gerekli düzenlemeleri yapabilecek dijital dönüşüm sürecini yönetmelidir.

3.3. Öğretene Rolü

Tarih boyunca toplumların içinden geçtiği her türlü değişim eğitimi de direkt olarak etkilemiştir. Eğitim en önemli unsurlarından biri olan eğitimcilerde teknolojik değişimi yakından takip etmeli ve öğretim araçlarında yeni teknikler kullanmalıdır. Artık bilgi çağında eğitimci, bilginin tek sahibi ve mutlak ilericisi olmaktan çıkmış, öğrencilere doğru bilgiye ulaşmanın ya da ulaştıkları bilgiyi doğru sentezlemenin ve yönetmenin yollarını öğretene bir rehber olmuştur.

3.4. Öğretim Yöntemleri

Postendüstriyel değişim sürecinde klasik öğretim yöntemleri yetersiz kalmakta, yoğun teknoloji içeren yeni öğretim yöntemlerini kullanma ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Tek bir öğretim metodunun, öğrencilere konu alanında bahsedilen becerileri kazanmasını sağlayacak zengin bir öğrenme ortamı yaratması pek de mümkün değildir. Ayrıca uygun teknoloji seçimi çok önemlidir. Derslerde kullanılmak üzere seçilen teknoloji dersin içeriğine ve öğretim metoduna uygun olmalıdır.

4. Sonuç ve Değerlendirme

Sonuç olarak YÖK'ün dijital dönüşüm konusundaki uygulamaları oldukça önem arz ederken, yetersiz kalmaktadır. Özellikle uygulamada ciddi eksikler bulunurken, birçok üniversite fiziksel ve altyapı olarak dijital dönüşüm sürecinden çok uzak görünmektedir. Üniversiteler dijital dönüşüm süreci ile birlikte stüdyo sınıflar, ters yüz sınıflar, yüksek kaliteli içerikler, kampüs içi ve dışı sosyal etkileşim, disiplin içi ve disiplinler arası araştırma ve sorgulama, yüksek lisans programlarının

disiplinlerden ziyade problemlere odaklanarak gelişmesi, dağıtılan öğrenme yoluyla eşler arası bağlantı, yükseköğretim yoluyla sosyal ve dijital yeteneklerin artması, bütün üyelerinin sosyal ağlar yolu ile birbirine bağlı olduğu topluluk anlayışının gelişmesi ki bu toplumda öğrenenler dijital bir kimlik geliştirirler ve öğrenmeye etkileşim ve zengin ortamlı araçları sağlamalıdır. Kısacası bir yükseköğretim kurumu teknolojik tabanlı dijital dönüşümü öğretim elemanı profilinden kullanılan araçlara kadar eğitim sürecinde rolü olan her etmen açısından düşünüp değerlendirmeye almalı ve uygulamalıdır.

Kaynakça

Ataoglu, E. (2017). Türkiye'nin Sanayide Dijital Dönüşüm Yetkinliği. Yayın No: TUSIAD-T/2017,12 – 589

Duff, A.S. (2000). Information Society Studies. USA: Routledge.

Karvalics, L.Z. (2007). Information Society – what is it exactly? (The meaning, history and conceptual framework of an expression) [online], Network for Teaching Information Society (NETIS) Project. 2007.

Toffler, A. (2009) Üçüncü Dalga (The Third Wave). Çev: Selim Yeniçeri. İstanbul: Koridor Yayıncılık.

Varol, E. (2017). Türkiye'nin Sanayide Dijital Dönüşüm Yetkinliği. Yayın No: TUSIAD-T/2017,12 – 589

Yükseköğretim Kurumu, YÖK.